

Raadsvoorstel

Onderwerp	Landschapsplan Noord AA
Zaaknummer	-2016-000169
Documentnummer	DOC-2016-000992
Versie	
Auteur	Dhr. ir. A. Kruijshaar a.kruijshaar@zoetermeer.nl 079-3469705
Gemeentesecretaris	Koek, H.M.M.
Directeur	Nood, R. van
Portefeuillehouder	Paalvast, R.C.
Medeverantwoordelijke(n)	Rosier, M.J.

Uiterste behandeldatum (+ reden)	
Programma(s)	Duurzaam en groen Inrichting van de stad
Indien geheim	Reden: Termijn:
Eerdere besluitvorming	
Samenvatting	Het landschapsplan Noord Aa heeft tot doel een richting te geven aan mogelijke ontwikkelingen rond de plas en gerichte kwaliteitsimpulsen tot stand te brengen. De zonering zorgt voor een goede balans tussen natuur en recreatie. Deze zonering is verankerd in het bestemmingsplan Noordelijk plassengebied. Bij initiatieven en mogelijke ontwikkelingen wordt de zonering gebruikt als afwegingskader. In het Landschapsplan zijn een aantal deelplannen uitgewerkt: Het Strandzoneplan, het Padenplan, de Optie wijk en optie brug t.b.v. het Rondje Noord Aa, het Lange Land, de Vaarverbinding, De Groene Ontmoeting ('t Geertje) en de Groene en blauwe beheervisies Voor het overgrote deel van het Landschapsplan is breed draagvlak. Uit de reacties op het concept Landschapsplan komt geen eenduidig gedragen beeld naar voren over de opties wijk of brug. De raad wordt geadviseerd een voorkeur uit te spreken voor de Optie wijk. De input van de overleggroep is een belangrijke bijdrage geweest voor het Landschapsplan Noord Aa.
Bijlagen + locatie	Landschapsplan Noord Aa Nota inspraakreacties Concept Landschapsplan Noord Aa 3.1 Advies Overleggroep Noord Aa

Raadsbesluit nr. DOC-2016-000992

Landschapsplan Noord Aa

De raad van de gemeente Zoetermeer;
Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders;

besluit

1. De volgende uitgangspunten uit het Landschapsplan Noord Aa vast te stellen:
 - a. Zoning. Voor een goede balans tussen natuur en recreatie moeten toekomstige ontwikkelingen passen in de zoning in: natuurkernen, route-gebonden recreatie, 'vrije' recreatie, verenigingen, wijkpark, water- en oeverrecreatie en horeca.
 - b. Aanpak van het padenstelsel rondom de plas. Het creëren van zowel een comfortabele doorgaande fietsroute, als een aantrekkelijk verhard en onverhard wandelpad om het rondje rond de plas aantrekkelijker te maken voor wandelaars, hardlopers en fietsers.
 - c. Kwaliteitsverbetering kop van het Lange Land. Zorgen voor een kwaliteitsimpuls waarbij de padenstructuur wordt verbeterd, de beplanting duurzaam wordt verjongd, de parkeerplaatsen beter worden ingericht en de bebouwing van de Watersportvereniging, het restaurant en de surfschool wordt vernieuwd en beter ingepast.
 - d. Onderzoek vaarverbinding. Het onderzoeken van de mogelijkheden en effecten van de verbinding van Zoetermeer met het buitenwater, waarin de ruimtelijke, technische en financiële consequenties in beeld worden gebracht.
 - e. Uitbreiding parkeerplaatsen noordkant. Onderzoek doen naar de realisatie van een groene overloopparkeerplaats in het bos aan de noordrand.
 - f. Duurzame omvorming en kwaliteitsverbetering van de beplanting. Er wordt in samenspraak een groene beheervisie opgesteld waarmee richting wordt gegeven aan de duurzame omvorming van het bomenbestand en de vergroting van de groene uitstraling van de oevers.
 - g. Duurzaam waterbeheer. Er wordt in samenspraak een blauwe beheervisie opgesteld waarmee invulling wordt gegeven aan een duurzaam waterbeheer met een goede waterkwaliteit (met name ten behoeve blauwalgbestrijding), voldoende bergingscapaciteit en een passend vaarregime..
2. Het college opdracht te geven tot het in samenspraak uitwerken van de technische, financiële haalbaarheid en vormgeving van de Optie wijk ten behoeve van het Rondje Noord Aa en dit ter besluitvorming aan te bieden aan de raad.

Dit besluit treedt in werking twee weken na de bekendmaking daarvan. Tenzij over dit besluit een inleidend verzoek tot het houden van een referendum wordt gedaan.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad op 4 juli 2016

de griffier,

de voorzitter,

drs. R. Blokland MCM

Ch.B. Aptroot

Toelichting

Probleemstelling en kader

Sinds 2013 functioneert een overleggroep Noord Aa. In deze overleggroep, bestaande uit omwonenden, ondernemers en verenigingen, werden alle ontwikkelingen rond de Zoetermeerse plas besproken. De input van de deelnemers is een belangrijke bijdrage geweest voor het Landschapsplan Noord Aa.

De inrichting van het gebied is op veel plekken inmiddels aan vervanging toe en sluit niet altijd goed aan op het gebruik. Ook komen er met enige regelmaat vragen van gebruikers en verenigingen op de gemeente af voor nieuwe activiteiten. Dit landschapsplan heeft tot doel een richting te geven aan mogelijke ontwikkelingen rond de plas en gerichte kwaliteitsimpulsen tot stand te brengen.

Voorstel/keuzemogelijkheden/risico's

Het Noordelijk plassengebied wordt intensief gebruikt als recreatiegebied en kent waardevolle natuurkernen. Een goede balans tussen natuur en recreatie vraagt om een duidelijke zonering. De natuurkernen zijn bedoeld voor de ontwikkeling van de biodiversiteit in het gebied, maar ook delen van de bosgebieden zijn hiervoor geschikt. Het strand is bij uitstek het gebied waar intensief wordt gerecreëerd. Op het Lange Land is ruimte voor verenigingen en hun activiteiten. Deze zonering is verankerd in het bestemmingsplan Noordelijk plassengebied. Bij initiatieven en mogelijke ontwikkelingen wordt de zonering gebruikt als afwegingskader.

Het routenetwerk vraagt om aandacht door de intensivering van het gebruik. Op de kop van het Lange Land kunnen verschillende functies worden herschikt en/of samengevoegd en kan de kwaliteit van de bebouwing verbeterd worden. De blauwalg bestrijding en het vaarregime worden opgepakt in overleg met het Hoogheemraadschap van Rijnland.

De onderdelen van de visie zijn uitgewerkt in de volgende deelplannen:

Strandzoneplan

Samen met de overleggroep en verschillende gebruikersgroepen is een strandzoneplan opgesteld. Doel hiervan is om op korte termijn de kwaliteit van de indeling en het gebruik van het strand te verbeteren. Het strandzoneplan is inmiddels besloten en wordt in 2016 uitgevoerd. Het college onderzoekt de mogelijkheid van nieuwbouw van de reddingspost van de reddingsbrigade.

Padenplan

Vanuit de overleggroep is de wens geuit om rond de plas zowel een doorgaande fietsroute als een verhard en een onverhard wandelpad te creëren. Nu ontbreken nog onderdelen van deze routes of laat de inrichting te wensen over. Deels voorziet het Strandzoneplan in uitvoering van het padenplan. De overige paden worden aangepakt in het regulier onderhoud. Waar mogelijk wordt met regionale/provinciale subsidie gepoogd om de kwaliteit verder te verhogen. Onderdeel hiervan is ook, waar mogelijk, het verbeteren van de inrichting en het beheer van de oevers. De overleggroep heeft aangegeven dat zij hier hoge prioriteit aan geeft.

Optie wijk en optie brug

Bij het opstellen van het Landschapsplan is veel discussie ontstaan over het al dan niet aanleggen van een brug tussen het Lange Land en de Broekwegkade. Een rondje om de Zoetermeerse plas kan nu worden gemaakt via de brug bij de Pinaskade, of via de Galjoenkade. Beide routes zijn nu niet optimaal. Voor mensen van buiten de wijk zijn de routes voor een deel slecht vindbaar. De Pinaskade is vanaf de Leidse Wallenwetering bovendien een minder vanzelfsprekende route voor fietsers, mede doordat het fietspad eindigt in woonstraten en woonerven.

Verbeteringen zijn zeker mogelijk. Het rondje via de Galjoenkade kan verbeterd worden door deze goed te bewegwijzeren, te investeren in de fietsverbinding en deze wat groener te maken. Voor wandelaars is de route via de Pinaskade goed mogelijk. Een consequentere aansluiting van trottoirs en wandelpaden kan de route sterk verbeteren.

Het grote voordeel van deze optie is dat dit nauwelijks negatieve consequenties heeft, behalve de doortrekking van het Surfpad door het park. De verbinding tussen de Broekwegwetering en de plas blijft onveranderd. Het levert echter ook maar een beperkte verbetering op voor wandelaars en fietsers van buiten De Leyens, omdat het rondje ver van de plas blijft lopen en de verbinding naar de Meerpolder vanuit Noordhove en Oosterheem blijft ontbreken. De kosten voor deze maatregelen liggen in orde van €100.000,-

Een nieuwe brug heeft een aantal nadelige consequenties voor, met name, de bewoners van de Leyens. Het gaat hierbij met name om de doorvaarbaarheid voor zeilboten en het uitzicht op de plas vanaf een deel van de Broekwegkade en vanuit een deel van de woningen aan de Turfschipkade en Marco Polorede. Het gaat hierbij om, naar schatting 420 – 840 vaarbewegingen van zeilboten tussen de wijk en de plas per jaar. Ook vindt een groep bewoners van de Leyens de brug onnodig, omdat zij via de brug in de Pinaskade nu al een rondje kunnen maken.

De voordelen van de optie brug zijn met name dat de brug voor bewoners van Noordhove, Seghwaert en voor recreanten en hardlopers rond de plas zorgt voor een aantrekkelijkere route, qua uitstraling, vindbaarheid en lengte. Ook komt het Lange Land minder geïsoleerd te liggen door een doorgaande fiets en looproute. Een brug kan voor passanten een bijzonder onderdeel worden om Zoetermeerse plas te beleven. De kosten voor de aanleg van de brug en de noodzakelijke aanpassingen in de fietsverbindingen op het Lange Land zijn veel hoger dan de aanpassingen die nodig zijn voor de optie wijk. Deze kosten vallen in de orde van € 800.000,-.

Uit de reacties op het concept Landschapsplan komt geen eenduidig gedragen beeld naar voren. Er zijn uiteenlopende belangen op verschillende schaalniveaus. De bestaande recreatiemogelijkheden en het uitzicht van bewoners staan tegenover de mogelijk toekomstig gebruik door gebruikers uit heel Zoetermeer. De raad wordt gevraagd een voorkeur uit te spreken voor de Optie wijk. Het college zal op basis van de besluitvorming door de gemeenteraad de technische, financiële haalbaarheid en vormgeving van de Optie wijk ten behoeve van het Rondje Noord Aa uitwerken en hierover eind 2016 een voorstel aanbieden aan de gemeenteraad.

De kop van het Lange Land

De Zoetermeerse Watersportvereniging heeft aangegeven het clubhuis te willen verbouwen. Het college onderzoekt daarnaast de mogelijkheid van nieuwbouw van het bestaande pand van Itamae en de Surfshop. Een combinatie van deze ontwikkelingen kan mogelijk een grote kwaliteitsverbetering op de kop van het Lange Land opleveren. In het Ontwerpbestemmingsplan is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen, om het schuiven met de bestaande functies mogelijk te maken.

Vaarverbinding

In de Stadsvisie en de Verkenningennota van de Structuurvisie is opgenomen dat het wenselijk is om Zoetermeer te verbinden met het buitenwater. Dit biedt mogelijkheden voor Zoetermeesters om naar steden in de omgeving te varen, zo kan de Zoetermeerse rondvaartboot aanleggen in Zoetermeer en komen mogelijk ook passanten uit de regio naar Zoetermeer. Deze gewenste verbinding loopt via de Leidse Wallenwetering, via de Zoetermeerse plas, naar de Elleboogse Wetering (nabij 't Geertje). Dit is de route van de historische vaarverbinding tussen Zoetermeer en Leiden.

In regionaal verband (MRDH) wordt ook onderzocht of de Rotte verbonden kan worden met de Oude Rijn en de Vliet. Hierbij wordt vooral gekeken naar een sloepennetwerk, omdat de zeilmogelijkheden in de polders rondom Zoetermeer beperkt zijn.

In het Landschapsplan zijn drie mogelijke locaties en drie mogelijke vormen van de verbinding tussen de Zoetermeerse plas en de Elleboogse Watering opgenomen. In de Overleggroep is geconstateerd dat dit een mogelijke ontwikkeling is die nog onderbouwing verdient. Daarom is deze ook nog niet opgenomen in het ontwerpbestemmingsplan.

Het college verkent allereerst de mogelijkheden en effecten van de verbinding van Zoetermeer met het buitenwater, waarin de ruimtelijke, technische en financiële consequenties in beeld zijn gebracht.

De Groene Ontmoeting en t Geertje

t Geertje werkt aan een verbreding van hun aanbod, onder de titel “de groene ontmoeting”. Uitgaande van de kringloopgedachte willen zijn naast de boerderij en educatiefunctie, ook een bezinningscentrum ontwikkelen in de geerpolder (Zoeterwoude). Daarnaast heeft het bestaande parkeerterrein bij de Geuzebrug, dat hun eigendom is, al in het huidige bestemmingsplan de bestemming Horeca. Hier kan een kleinschalige horecavoorziening, zoals een theehuis of een restaurant worden ontwikkeld. Op dit moment is de parkeersituatie al niet optimaal. Een ontwikkeling op dit parkeerterrein verergert dit. In het strandplan wordt daarom de overloopparkerplaats bij Aa-zicht verbeterd, zodat deze ook in het vroege voorjaar beschikbaar is. In het landschapsplan is ook de mogelijkheid opgenomen om een groene overloopparkerplaats aan te leggen in een deel van het bos aan de noordrand. De waarde van dit bos is beperkt door de slechte staat van de populieren. De inrichting moet gepaard gaan met een groene uitstraling en een vergroting van de diversiteit van de beplanting. De overleggroep heeft in haar advies hierop aangedrongen.

Groene en blauwe beheervisies

Grote delen van de beplantingen rondom de Zoetermeerse plas zijn in slechte staat. Ook de biodiversiteit kan verhoogd worden. Om te komen tot een duurzame omvorming en een kwaliteitsverbetering van de beplanting wordt een groene beheervisie opgesteld.

De bestrijding van blauwalg is de topprioriteit van het blauwe beheerplan. Zoetermeer werkt al met het hoogheemraadschap van Rijnland aan pilots voor de verbetering van de waterkwaliteit. De structurele oplossing vraagt een forse investering door Rijnland in het watersysteem van het westelijk deel van Zoetermeer. Het college gaat hierover in gesprek met het Hoogheemraadschap, de verantwoordelijke waterbeheerder, om te komen tot duurzame oplossingen. Ook het vaarregime op de plas is hiervan onderdeel.

Financiën

De kosten voor het vervolg van het samenspraakproces, het begeleiden van initiatieven naar de projectfase voor het Noordelijk Plassengebied en het onderzoek naar de technische- en financiële haalbaarheid worden gedekt vanuit het daarvoor aanwezige budget voor nieuwe initiatieven. Het college doet in het kader van de perspectiefnota een voorstel voor verhoging van het budget voor nieuwe initiatieven.

Het Landschapsplan is een visie en zoneringsplan, niet een uitvoeringsplan. Voor de uitvoering van het Landschapsplan wordt geen extra krediet aangevraagd. Wanneer de planvorming zover is dat de technische en financiële haalbaarheid en de vormgeving van de Optie wijk is uitgewerkt, zal het college hiervoor een voorstel met bijbehorende dekking aanbieden.

Samenspraak en Communicatie

Vanaf de tweede helft van 2013 is de Overleggroep Noord Aa actief. Deze Overleggroep is ontstaan na commotie over de nieuwbouwplannen voor horeca aan de Zoetermeerse plas. Daarop is door de gemeente gevraagd aan geïnteresseerden om deel te nemen aan een Overleggroep. In deze Overleggroep worden alle ontwikkelingen rond de plas besproken. Er is een breed palet van belanghebbenden vertegenwoordigd in de groep: bewoners uit de aanliggende buurten (de Leyens en Noordhove), Zoetermeerse Watersportvereniging, Reddingsbrigade, Boerderij t' Geertje, Happy Moose, Pocahontas, Dutch Dragons,

Kanovereniging de Sprinters, Hoogheemraadschap Rijnland.

De Overleggroep, gestart vóór de vastgestelde Kadernota Samenspraak, is te typeren als niveau 3 van de samenspraakladder. De Overleggroep denkt actief mee met het opstellen van het Landschapsplan en adviseert de gemeente bij de uiteindelijke besluitvorming. Het college en de gemeenteraad kunnen hiervan beargumenteerd afwijken. De deelnemers van de Overleggroep participeren zonder last of ruggenspraak. Omdat een aantal belanghebbenden (verenigingen, gebruikersgroepen, actiecomité *Behoud Karakter Noord AA*) niet deelnemen aan de Overleggroep onderhoudt de gemeente bilateraal contacten daarmee en communiceert hierover in de Overleggroep.

Eind 2014 was de planvorming van het (concept) Landschapsplan afgerond en startte een communicatietraject met experts, de direct omwonenden en de rest van de stad. Er is eind 2014 een expertmeeting geweest en op 4 maart 2015 een inloopavond voor direct omwonenden uit Noordhove en de Leyens. Op deze drukbezochte avond maakte veel bewoners nadrukkelijk bezwaar tegen de brugverbinding van Broekwegkade naar Lange land en vroegen aandacht voor de waterkwaliteit, de verstrekking van vaarvergunningen en de vaarverbinding van de plas met het buitengebied. Het Landschapsplan was zo aanleiding tot de oprichting van de Community Zoetermeerse Plas, een groep bewoners die zich nauw verbonden voelt met de plas en die nadrukkelijk afstand neemt van enkele onderdelen van het Landschapsplan.

Deze ervaring heeft geleid tot een aantal verduidelijkingen in het samenspraakproces. De Community heeft besloten met een vertegenwoordiging (met last en ruggenspraak) deel te nemen aan de Overleggroep, de gemeente heeft een onafhankelijk voorzitter aangesteld voor de Overleggroep met als taak het samenspraakproces te verbeteren en de werkwijze en status van de Overleggroep is met de deelnemers herijkt en aangescherpt.

Het deelplan Strandzone is vanwege urgentie en de consensus over de inhoud naar voren gehaald en versneld tot besluitvorming gebracht. De Overleggroep adviseert positief hierover. De gemeente heeft op stranddagen actief meningen en suggesties opgehaald bij gebruikers en heeft ook met de naaktrecreanten contact gezocht. Hun inbreng is verwerkt in het definitief ontwerp van dit deelplan.

De overleggroep heeft bij afronding van het concept landschapsplan, haar eindadvies aan college en raad opgesteld (zie bijlage) en is daarna ontbonden. Het vervolgtraject vraagt om een nieuwe vorm van betrokkenheid van omwonenden, verenigingen en ondernemers in een groene en een blauwe overleggroep. Op dit moment wordt in overleg met voormalige overleggroepeleden onderzocht wat hiervoor de beste vorm is. Onderdeel hiervan is onafhankelijke processturing. Dit houdt ook coördinatie en begeleiding van initiatieven uit de maatschappij, zoals de Reddingsbrigade, 't Geertje en de Zoetermeerse Watersportvereniging in. Een procescoördinator moet daarnaast afspraken gaan maken met het Hoogheemraadschap van Rijnland over het beheer van de plas.

Toegankelijkheid en bruikbaarheid voor gehandicapten

De beoogde verbetering van de padenstructuur moet ook leiden tot een verbetering van de toegankelijkheid en bruikbaarheid voor gehandicapten. Voor het strandzoneplan is gericht advies gevraagd aan de toegankelijkheidscommissie.

Rapportage en evaluatie

De resultaten van de verkenningen worden ter kennis gebracht van de raad. Indien van toepassing met een voorstel voor uitvoering en dekking. Onderdeel van het vervolg traject samenspraak is een interne terugblik op het samenspraaktraject tot nu toe.

Begrotingswijziging

n.v.t.